

DENDROLOGICKÝ PRIESKUM - INVENTARIZÁCIA ZELENE

Revitalizácia vnútrobloku – Sihoť, Trenčín (Vnútroblok vedľa MŠ Slimáčík)

parc. č.: 1531/352, 353, k. ú. Trenčín, obec Trenčín, okres Trenčín

Názov PD:	Revitalizácia vnútrobloku – Sihoť, Trenčín (Vnútroblok vedľa MŠ Slimáčík)
Generálny projektant:	GREEN PROJECT, s.r.o., Legionárska 642/31, Trenčín 91101
Profesia:	DENDROLOGICKÝ PRIESKUM - INVENTARIZÁCIA ZELENE
Miesto:	parc. č.: 1531/352, 353, k. ú. Trenčín, obec Trenčín, okres Trenčín
Spracovateľ profesie:	AWE ATELIER s. r. o., Pribinova 1724/2, 921 01 Piešťany
Zodpovedný projektant:	Ing. Eva Wernerová, autorizovaný krajinný architekt
Projektant:	Ing. Dávid Grega, Ing. Zuzana Isteníková
Stupeň PD:	podkladový materiál
Dátum:	1 / 2018

A. DENDROLOGICKÝ PRIESKUM - INVENTARIZÁCIA ZELENÉ

Riešené územie, na ktorom bol vykonaný dendrologický prieskum - inventarizácia zelene sa nachádza medzi ulicami Márie Turkovej a Hodžova na parc. č.: 1531/352, 353 (vnútroblok vedľa MŠ Slimáček, k. ú. obec Trenčín, okres Trenčín).

Dendrologický prieskum - inventarizácia zelene bola vykonaná v decembri 2017 v súlade s hodnotiacou metódou podľa Machovca v zmysle platných legislatívnych predpisov (Zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov - zákona č. 525/2003 Z. z., zákona č. 205/2004 Z. z., zákona č. 364/2004 Z. z., zákona č. 587/2004 Z. z., zákona č. 15/2005 Z. z., zákona č. 479/2005 Z. z., zákona č. 24/2006 Z. z., zákona č. 359/2007 Z. z., zákona č. 454/2007 Z. z., zákona č. 515/2008 Z. z., zákona č. 117/2010 Z. z., zákona č. 145/2010 Z. z., zákona č. 408/2011 Z. z., zákona č. 180/2013 Z. z., zákona č. 207/2013 Z. z., zákona č. 311/2013 Z.z. a zákona č. 506/2013 Z.z., zákona č.35/2014 Z.z. a zákona č. 198/2014 Z.z. a Vyhlášky č.158/2014 Ministerstva životného prostredia, ktorou sa mení Vyhláška č. 24/2003 Ministerstva životného prostredia, ktorou sa vykonáva Zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov Vyhlášky č. 579/2008 Ministerstva životného prostredia a Vyhlášky č. 492/2006 Ministerstva životného prostredia, ktorou sa mení a dopĺňa Vyhláška č. 24/2003). Celkom bolo hodnotených 40 ks stromov, 8 ks krov a 5 segmentov živých plotov.

Pri stromoch boli hodnotené tieto vlastnosti – výška dreviny, priemer koruny, obvod kmeňa meraný v prsnej výške (130 cm, ak bola drevina rozkonárená nižšie, obvod sa zmeral pod rozkonárením, tento údaj sa nachádza v inventarizačnej tabuľke v stĺpci č.14 - 'poznámky'), sadovnícka hodnota a percento poškodenia dreviny. V grafickej časti (výkres č.1 - DENDROLOGICKÝ PRIESKUM - CELKOVÁ SITUÁCIA) sú vyznačené parametre pre dreviny: stred dreviny - krížik - listnatý strom, trojuholník - ihličnatý strom, obvod koruny - kruh a farebné premietnutie sadovníckej hodnoty (sadovnícka hodnota 2 - žltá, sadovnícka hodnota 3 – hnedá, sadovnícka hodnota 4 - zelená), solitérne kry a krovité skupiny: obvod koruny - kruh a farebné premietnutie sadovníckej hodnoty (rovnako ako pri drevinách).

V tabuľkovej časti dendrologického prieskumu je výsledná spoločenská hodnota drevín (stĺpec 13) vypočítaná ako súčin základnej spoločenskej hodnoty drevín (stĺpec 9) (v zmysle §36 vyhlášky č. 24/2003 Z.z. a je uvedená podľa druhu drevín a ich veľkosti v prílohe č. 33 'Časť B SPOLOČENSKÁ HODNOTA DREVÍN') a prirážkových indexov - koeficientov (podľa prílohy č. 35 k vyhláške č. 24/2003 Z. z. 'PRIRÁŽKOVÝ INDEX'), prostredníctvom ktorých je vyjadrené:

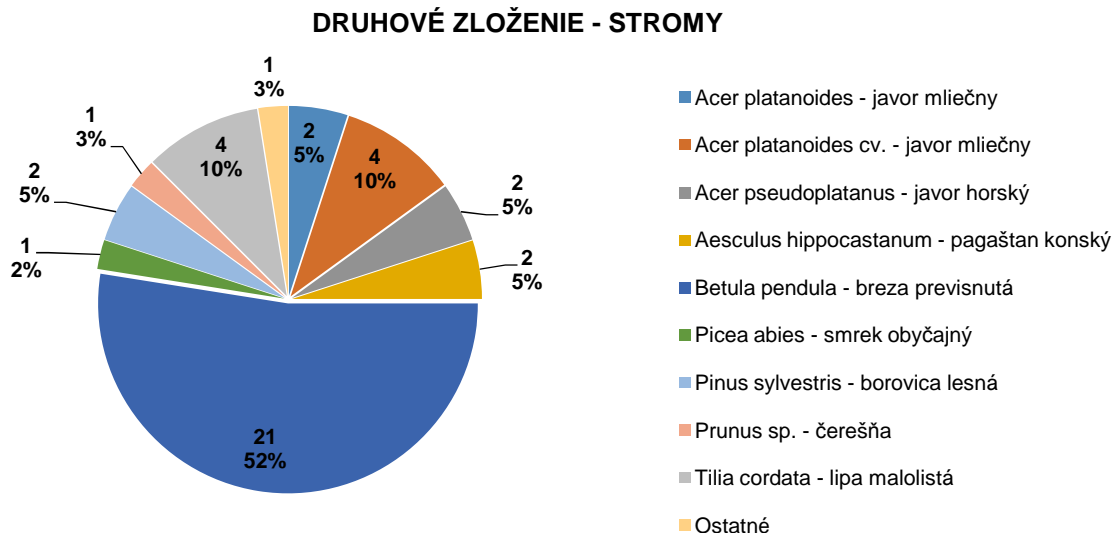
- poškodenie dreviny - poškodenie 11 - 25 % - index 0,8, poškodenie 26 - 60 % - index 0,6, poškodenie nad 61 % - index 0,4 - 0,0
- krátkovekosť - index 0,9, strednovekosť - index 1,0, dlhovekosť drevín - index 1,1
- index 1,5 - ak ide o dreviny, ktoré predstavujú taxóny a taxonoidy guľovitého, previsnutého a vertikálneho tvaru a taxóny s odlišnosťou v tvare a farbe listov a farbe kvetov

1. DRUHOVÉ ZLOŽENIE DREVÍN

Stromy

V rámci hraníc riešeného územia bolo na ploche terénnym prieskumom zaznamenaných 40 ks stromov, 8 ks krov - o celkovej ploche cca 31,3 m² a 5 ks živých plotov o celkovej ploche cca 34,8 m².

Graf č.1: percentuálne zastúpenie jednotlivých druhov

Zo všetkých hodnotených stromov sa na riešenom území nachádzajú v najväčšom počte 21 ks *Betula pendula* - breza previsnutá (52 %),ďalej 2 ks *Acer platanoides* - javor mliečny (5 %), 4 ks *Acer platanoides* cv. - javor mliečny - kultivar (10 %), 2 ks *Acer pseudoplatanus* - javor horský (5 %), 2 ks *Aesculus hippocastanum* - pagaštan konský (5 %), 1 ks *Prunus* sp. - čerešňa (3 %), 4 ks *Tilia cordata* - lipa malolistá (10 %) a 1 ks listnatej dreviny - mladá výsadba (3 %).

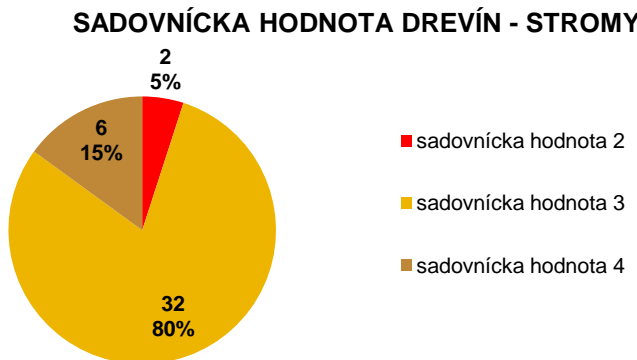
Ihličnaté dreviny predstavujú 2 ks *Pinus sylvestris* - borovica lesná (5 %) a 1 ks *Picea abies* - smrek obyčajný (2 %).

KRY

Z hodnotených krov sa vyskytujú: ako samostatné kry *Ligustrum vulgare* 'Atrovirens' - zob vtáčí - 8 ks (o ploche cca 31,3 m²) a živé ploty z *Ligustrum vulgare* 'Atrovirens' - zob vtáčí (plocha cca 2 m²) a *Spiraea x vanhouttei* - tavelník van Houtteho (4 segmenty s cca 38 ks o celkovej ploche 32,8 m²).

2. SADOVNÍCKA HODNOTA DREVÍN

Graf č.2: Sadovnícka hodnota drevín - stromy

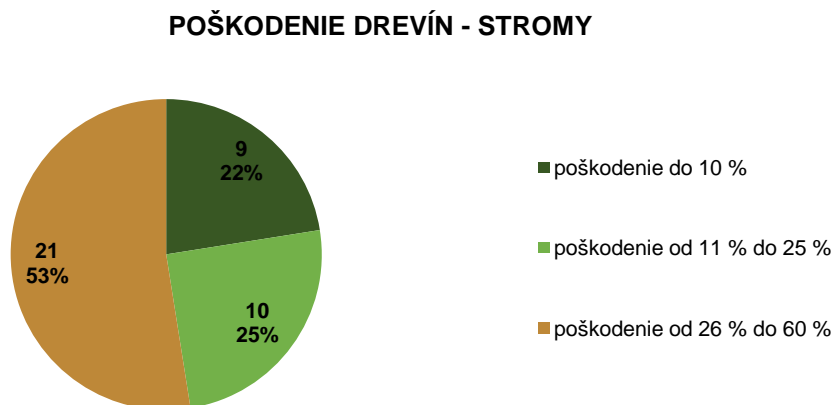
Do kategórie sadovníckej **hodnoty 2** (dreviny podpriemernej hodnoty – patria sem dreviny značne poškodené, dreviny veľmi vysoko vyvetvené, bez predpokladu obrastania po presvetľovacích prebierkach, dreviny staré a málo vitálne, výrazne presychajúce, prípadne inak silne poškodené) spadajú 2 ks hodnotených stromov, čo predstavuje cca 5 % zo všetkých hodnotených stromov.

Sadovnícku **hodnotu 3** dosahuje väčšina hodnotených drevín (dreviny priemernej hodnoty - dreviny sú zdravé, resp. iba mierne preschnuté, bez chorôb a škodcov; dreviny v tejto kategórii sa môžu tvarovo líšiť od pôvodného typu; takéto dreviny môžu mať rôzne vzrastové odchýlky - vyvetvené dreviny, ktoré si avšak udržia estetickú a funkčnú hodnotu aj pri silnom vyvetvení, dreviny s jednostrannou, avšak stabilnou korunou a dreviny tvarovo a vzhľadovo typické, avšak dosiaľ menšieho vzrastu) - 32 ks stromov (cca 80 % zo všetkých hodnotených stromov) a všetky hodnotené kry (o celkovej ploche cca 66,1 m²).

Sadovnícku **hodnotu 4** dosahuje 6 ks (15 %) stromov (hodnotné dreviny - zdravé dreviny, typického tvaru, odpovedajúce príslušnému druhu alebo kultivaru, v celkovom habituse najviac iba nepatrne narušené alebo poškodené; veľkosť sú rozvinuté aspoň tak, aby dosahovali približne polovicu tých rozmerov, ktoré sú na danom stanovišti schopné vytvoriť; dreviny musia mať predpoklad rozvoja pre ďalšie desaťročia pri udržaní dosiahnutej kvality).

3. POŠKODENIE DREVÍN

Graf č.3: Poškodenie drevín

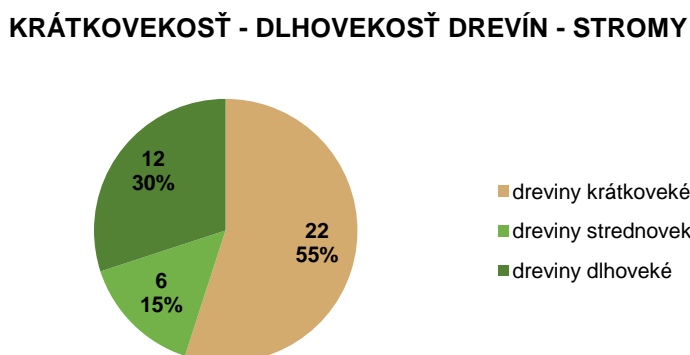

Z hľadiska poškodenia drevín sa na riešenej ploche nachádza 9 ks stromov (cca 22 % zo všetkých hodnotených stromov), 8 ks krov (plocha cca 31,3 m²), 5 ks živých plotov (plocha cca 34,8 m²) s poškodením do 10 %, 10 ks stromov (cca 25 % zo všetkých hodnotených stromov) s poškodením od 11 % do 25 % a 21 ks stromov (cca 53 % zo všetkých hodnotených stromov) s poškodením od 26 % do 60 %.

Konkrétne typy poškodení sa nachádzajú v inventarizačnej tabuľke v stĺpci č. 14 - 'poznámky'.

4. DLHOVEKOSŤ / KRÁTKOVEKOSŤ DREVÍN

Graf č.5 : Vekové zloženie drevín - stromy

Z hodnotených drevín patrí 22 ks stromov (cca 55 %) a všetky kry medzi krátkoveké dreviny (relatívne dosiahnuteľný vek do 100 rokov - *Prunus sp.*, *Betula pendula*, *Spiraea x vanhouttei*, *Ligustrum vulgare*), 6 ks stromov (15 %) medzi dreviny strednoveké (relatívne dosiahnuteľný vek od 100 do 200 rokov - *Pinus sylvestris*, *Aesculus hippocastanum*, *Picea abies*) a 12 ks stromov (30 %) medzi dreviny dlhoveké (relatívne dosiahnuteľný vek od 200 do 500 rokov - *Acer platanooides*, *Acer pseudoplatanus*, *Tilia cordata*).

B. OPATRENIA PRI STAVEBNEJ ČINNOSTI – OCHRANA DREVÍN PRI VÝSTAVBE, PRESADBA DREVÍN

Pri predpokladaných stavebných prácach by sa mal vykonávateľ stavebných prác riadiť príslušnými technickými normami (STN 837010 Ochrana prírody, Ošetrovanie, udržovanie a ochrana stromovej vegetácie, STN 837015 Technológia vegetačných úprav v krajine, práca s pôdou, STN 83 7017 Technológia vegetačných úprav v krajine, trávniky a ich zakladanie, STN 837019 Technológia vegetačných úprav v krajine, Rozvojová a udržiavacia starostlivosť o vegetačné plochy) a menovite **‘STN 837010 Ochrana prírody, Ošetrovanie, udržovanie a ochrana stromovej vegetácie’**, ktorá definuje opatrenia na ochranu existujúcej zelene, ktorá sa nachádza na riešenom území:

- Poškodenie a ochrana kmeňa a kôry stromu: pred mechanickým poškodením je potrebné chrániť strom odebnením kmeňa do výšky min. 2 m (optimálne osemuholníkový pôdorys). Debnenie je smerom ku kmeňu oplášťované (doskové, resp. fošňové debnenie je pripevnené na kmeň za pomoci dvoch plášťov napr. z pneumatík). Ochranné zariadenie sa musí umiestniť bez poškodenia stromov a nesmie sa nasadiť bezprostredne na koreňové nábehy, ochranný odebnenie musí chrániť celý priestor vymedzený odkvapovou líniou koruny, zväčšený min o 1,5 m. Pred poškodením koruny je potrebné chrániť ju vyviazaním konárov.
- Hĺbenie výkopov – hĺbenie výkopov sa nesmie vykonávať v koreňovom priestore. Ak to vo výnimočných prípadoch nie je možné zabezpečiť, musí sa výkop vykonávať ručne a nesmie sa viesť bližšie ako 2,5 m od päty kmeňa. Pri hĺbení výkopov sa nesmú porušiť korene hrubšie ako 3 cm. Korene sa môžu prerušiť jedine rezom, pričom sa rezné miesta zahladia a ošetrí.
- Ochranné opatrenia – v závislosti od straty koreňov môže nastať potreba drevinu ukotviť, prípadne vykonať vyrovnávací rez koruny. Ak napriek zabezpečenej ochrane drevín sa pri stavebných prácach poškodí strom alebo jeho korene, je vykonávateľ stavebných alebo výkopových prác povinný zabezpečiť okamžité odborné ošetrovanie poškodených stromov alebo koreňov.
- Ochrana pred prejazdom v koreňovom priestore: priepustnosť pôdy sa zabezpečí pomocou vrstvy priepustného hrubozrnného materiálu (štrk, hrubý piesok), ktorý sa nanesie vo vzdialenosti nie menšej ako 2,5 m od kmeňa na podložku z netkanej textílie tak, aby sa zamedzilo priamemu poškodeniu koreňovej sústavy.
- Ochrana pri kladení inžinierskych sietí v koreňovom priestore: do vykopanej ryhy: korene s priemerom nad 3 cm neprerušovať, ale chrániť pred vysychaním, napr. obalením jutovinou a vlhčením, po položení vedení čo najskôr ryhu zasypať vhodným substrátom, ryha pre polozenie vedení by mala byť od kmeňa stromu v minimálnej vzdialenosti 2,5m.

Pri drevinách vhodných na presadenie (obvod kmeňa do max. 45 cm) by sa malo uvažovať o možnosti presadenia na vhodnejšiu lokalitu (napr. pomocou špeciálneho mechanizmu – presádzača drevín – napr. typ VEERMER, OPTIMAL (takýto mechanizmus oddelí koreňový bal od pôdy, vyzdvihne drevinu, prepraví a uloží ju na nové miesto). Ideálnym obdobím na presádzanie je začiatok jari pred pučaním, alebo na konci jesene – od polovice októbra do príchodu silnejších mrazov. Pri presádzaní sa vyskytuje častý jav – šok z presádzania, ktorý sa dá zmierniť správnu prípravou nového výsadbového miesta a náležitou starostlivosťou o presádzanú drevinu pred a po presadení. Drevina by mala byť pred presadením dostatočne hydratovaná, mala by byť zavlažovaná minimálne 2 dni pred presádzaním. Hĺbka novej výsadbovej jamy pre presádzanú drevinu by mala byť približne rovnaká ako je výška koreňového balu, šírka by mala byť minimálne o polovicu väčšia ako priemer balu. V prípade nutnosti (pri sypkej kvalite pôvodného substrátu alebo prevoze na väčšie vzdialenosti) sa po vybratí drevinu z pôvodnej polohy zafixuje koreňový bal (pomocou textílií alebo oceľového pletiva) a primerane sa ochráni kmeň (obalenie textilnými alebo plastovými materiálmi). Drevina sa následne vysadí na nové miesto a zaleje sa primeranou dávkou vody. Okolo stromu sa vytvorí z pôdy ‘misa’, v ktorej sa bude zachytávať pri zavlažovaní voda. Drevina sa následne zamulčuje mulčom (drvenou kôrou alebo štiepkou) v hrúbke minimálne 5 cm.

C. ZÁVER

Riešené územie medzi panelovými domami na ulici Márie Turkovej a Hodžova má charakter vnútrobloku. Prevažnú časť plochy riešeného územia tvoria spevnené povrchy športových ihrísk. Hodnotené dreviny v tomto území boli vysadené v rôznych časových obdobiach so sadovníckym zámerom podriaďujúcim sa funkčno - priestorovým vzťahom na tomto území (vedenie komunikačných ťahov, umiestnenie spevnených plôch, športových a detských hracích prvkov). Kry sa v riešenom území nachádzajú najmä pri parkovacích plochách vo forme živých plotov s izolačnou funkciou.

V prípade rekonštrukcie takéhoto priestoru (vnútrobloku) alebo nového stavebného riešenia komunikačných ťahov, spevnených plôch a plôch určených na šport a hry detí by mali sadové úpravy spĺňať požiadavky a podmienky súvisiace s využiteľnosťou a funkčnosťou takýchto plôch. Nosný prvok sadových úprav by mala tvoriť stabilná dlhoveká kostra zelene s doplnením zaujímavých druhov drevín s celoročným efektom. Sadové úpravy by mali prispieť k zvýšeniu estetickej a ekologicko – urbanistickej hodnoty vnútrobloku s naplnením jeho oddychovo – relaxačných, rekreačno – športových, herných i reprezentačných funkcií pre rôzne vekové generácie; dotvorenie priestoru vnútrobloku s maximálne možným zjednodušením starostlivosti a znížením každoročných nákladov na údržbu.

V prípade odstránenia drevín a následnej náhradnej výsadby je potrebné použitie domácich dlhovekých druhov s dôrazom na správny druhový výber, stanovištné podmienky a rešpektovanie prebiehajúcej zmeny klímy (spevnené plochy, teplotné a zrážkové pomery, schopnosť znášať znečistené urbánne prostredie atď.).